

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 410
van **LISE VANDECASTEELE**
datum: 25 januari 2021

aan **HILDE CREVITS**

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN ECONOMIE, INNOVATIE, WERK, SOCIALE ECONOMIE EN LANDBOUW

Dienstenchequesector - Aanpak grensoverschrijdend gedrag

In 2017 deed ACV Voeding en Diensten een grote bevraging over seksueel grensoverschrijdend gedrag bij poetshulpen. Alle 51.000 vrouwelijke ACV-leden uit de drie sectoren waarin schoonmaaksters tewerkgesteld worden (schoonmaak, dienstencheques en gezinszorg) kregen de enquête toegestuurd.

De bevindingen waren ronduit verbijsterend. Liefst 31,7% van de respondenten heeft ooit te maken gehad met seksueel geweld op het werk. Geweld dat heel uiteenlopende vormen aanneemt: van verbaal geweld (60%) over ongewenste aanrakingen (37%) tot hard fysiek geweld (1,25%).

Het thema grensoverschrijdend gedrag op het werk blijft brandend actueel. De Vlaamse Regering lanceerde eind 2020 haar eerste actieplan tegen seksueel geweld 2020-2024. Daarin wordt geen specifieke melding gemaakt over maatregelen om seksueel grensoverschrijdend gedrag in de dienstenchequesector tegen te gaan.

1. Is de minister zich bewust van deze problematiek in de dienstenchequesector en heeft zij hiervoor een plan van aanpak?
2. Welke stappen zijn sinds 2017 concreet genomen door de minister om grensoverschrijdend gedrag in de dienstenchequesector tegen te gaan?
3. Zijn er sinds 2017 nog enquêtes gebeurd over grensoverschrijdend gedrag in de sector?
4. Zijn er intussen bij de Dienst Dienstencheques en uitzendkantoren van het Departement Werk en Sociale Economie klachten binnengekomen in verband met seksueel grensoverschrijdend gedrag bij dienstenchequebedrijven? Zo niet, worden de klachten over grensoverschrijdend gedrag in de sector op een andere manier geregistreerd en gemonitord? Zo ja, graag de cijfers per jaar.
5. Is er werk gemaakt van het opleiden van vertrouwenspersonen voor mensen met klachten over seksueel overschrijdend gedrag in de sector? Zo ja, in hoeveel bedrijven is dat gebeurd?
6. Wordt in de erkenningsvoorwaarden voor dienstenchequebedrijven rekening gehouden met het aanbieden van opleiding en omkadering voor de werkneemsters zodat ze zich kunnen wapenen tegen grensoverschrijdend gedrag?

HILDE CREVITS

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN ECONOMIE, INNOVATIE, WERK, SOCIALE ECONOMIE EN LANDBOUW

ANTWOORD

op vraag nr. 410 van 25 januari 2021

van **LISE VANDECASTEELE**

1. De bevraging van ACV uit 2017 duidt op een belangrijk aandachtspunt. Werknemers moeten kunnen werken in veilige werkomstandigheden. In de reglementering bepalen we daarom dat de dienstencheque-ondernemingen zich ertoe moeten verbinden geen prestaties te laten verrichten in een omgeving waar de werknemers het slachtoffer zouden kunnen zijn van misbruiken. Een onderneming die hier niet aan voldoet kan gesanctioneerd worden en zelfs de erkenning als dienstencheque-bedrijf verliezen.

De laatste cijfers die beschikbaar zijn rond grensoverschrijdend gedrag in de dienstenchequesector kan men terugvinden in de sectorale werkbaarheidsmonitor van de SERV. Deze recentere cijfers geven aan dat de problematiek van grensoverschrijdend gedrag minder voorkomt in de dienstenchequesector dan gemiddeld op de Vlaamse arbeidsmarkt. Dit betekent uiteraard niet dat er helemaal geen problemen zijn op dat vlak in de sector, zoals de bevraging van ACV illustreert. De problematiek inzake seksueel grensoverschrijdend wordt aangepakt binnen de generieke aanpak van het Vlaams actieplan seksueel geweld en de specifieke aanpak op de werkvloer in het kader van de federale preventie van grensoverschrijdend gedrag op het werk.

2. Als Vlaams minister van werk geef ik impulsen aan werkbaar werk, naast bestaande aanpak vermeld onder deelvraag 1. Dit doe ik onder andere via het actieplan werkbaar werk waarmee ik werkgevers, werknemers, zelfstandig ondernemers, ondernemingen, organisaties en sectoren wil inspireren en ondersteunen met betrekking tot werkbaar werk. Met dit actieplan hebben we breed aandacht voor werkbaar werk, waarbij ook een link is met preventie van grensoverschrijdend gedrag. Zo werden vorig jaar drie ESF-oproepen gelanceerd in de dienstencheque- en gezinszorgsector om de werkbaarheid in de sector te versterken, nl. rond opleidingen, een lerend netwerk, en een werkbaarheidsscan en werkbaarheidsconsulent. Een van de elementen waarvoor we aandacht hebben is assertiviteit. Door in te zetten op de assertiviteit, bv. middels opleidingen van de huishoudhulpen, maken we ze ook weerbaarder in hun relatie met de klant.

Ook met het nieuwe sectorconvenant dat ik onderhandel met de dienstencheque-sector tracht ik de sector hierbij te ondersteunen. Dit nieuwe convenant bevat het initiatief om in te zetten op vorming van de medewerkers rond assertieve communicatie. Dit draagt bij aan het weerbaarder maken van de werknemers, ook bij grensoverschrijdend gedrag.

De sector zelf werkt via verschillende initiatieven aan het versterken van werkbaar werk en het tegengaan van grensoverschrijdend gedrag. Zo maakt de sector werk van een code goede praktijken, waarin onder andere het aspect van grensoverschrijdend gedrag mee wordt opgenomen. De sociale partners van paritair comité 322.01 sloten in 2016 een sectoraal akkoord waarin ze een overeenkomst bereikten over de invoering van een "Werkbaarheidsfonds" om een "hefboomeffect" teweeg te brengen in het beleid inzake werkbaar en wendbaar werk in de dienstenchequesector. Ze zetten in op sensibilisering, coaching en welzijn. Daarnaast heeft het sectoraal vormingsfonds in 2018 een uitgebreide studie laten uitvoeren rond werkbaar en wendbaar werk in de

dienstenchequesector om de werkbaarheid in de sector in kaart te brengen. Recent werd een brainstorm gehouden met bedrijven rond het thema van grensoverschrijdend gedrag. Op basis van deze brainstorm zal een event worden uitgewerkt voor de huishoudhulp in het kader van een jongerenproject.

3. Naast de bevraging die het ACV in 2017 heeft georganiseerd over seksueel grensoverschrijdend gedrag bij poetsbureaus is er de Vlaamse werkbaarheidsmonitor van 2019 met de specifieke cijfers voor de dienstenchequesector die werden meegenomen in de sectorale werkbaarheidsmonitor gepubliceerd in november 2020.
4. Elke werknemer die meent het slachtoffer te zijn van grensoverschrijdend gedrag heeft drie verschillende actiemogelijkheden ter beschikking. Ten eerste kan beroep worden gedaan op de vertrouwenspersoon of de preventieadviseur van de onderneming. Ten tweede is een klacht mogelijk bij het Toezicht op het Welzijn op het Werk of ten derde een procedure instellen bij de bevoegde rechtbank. Over deze procedures kan ik geen cijfers bezorgen.

Naast bovenstaande mogelijkheden kunnen dienstencheque-werknemers ook altijd terecht bij de Vlaamse Sociale Inspectie met klachten. Er zijn bij de Dienst Dienstencheques en uitzendkantoren en de Vlaamse Sociale Inspectie van het Departement Werkgelegenheid en Sociale Economie tot hiertoe nog geen klachten binnengekomen in verband met seksueel grensoverschrijdend gedrag bij dienstenchequebedrijven. Ik vermoed dat deze klachten eerder bij Toezicht op het Welzijn op het Werk zullen terechtkomen, gezien zij specifiek gericht zijn op dit soort problematieken.

5. Het aanwijzen van een vertrouwenspersoon binnen een organisatie alsook de verdere verplichten die daaruit voortvloeien worden geregeld op federaal niveau. Het is aan de bedrijven zelf om een vertrouwenspersoon aan te stellen en te voorzien in de mogelijkheid van vorming.
6. Het geven van opleidingen is geen erkenningsvoorwaarde. Wel is er de mogelijkheid om financiële steun te krijgen voor opleidingen via het opleidingsfonds dienstencheques. Zo zijn er al verschillende opleidingen rond assertiviteit erkend in het kader van het fonds. Sinds dit jaar is er ook een opleiding specifiek getiteld 'omgaan met grensoverschrijdend gedrag voor de huishoudhulp'. Via deze opleidingen kan er dus gericht worden ingezet om grensoverschrijdend gedrag te voorkomen.

Naast het opleidingsfonds dienstencheques heb ik deze legislatuur ook een specifieke ESF-oproep gelanceerd om opleidingen in de dienstencheque-sector te ondersteunen, net omdat ik werkbaarheid als één van de drie werven in de sector heb naar voren geschoven waar ik deze legislatuur op wil inzetten.